

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої
освіти

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра іноземної філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 8 від «30» 06 2021 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ
ШКОЛИ/
PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY OF HIGHER
EDUCATION INSTITUTIONS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	Магістр	/	Master
галузь знань	03 Гуманітарні науки	/	Humanities
спеціальність	035 Філологія	/	Philology
спеціалізація	Прикладна лінгвістика	/	Applied Linguistics

Київ 2021

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: Овдієнко І. М., кандидат психологічних наук, доцент

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології,
протокол № 5 від 08 листопада 2021 р.

Рецензенти: Н. Д. Гординя, заступник директора закладу післядипломної
освіти «Центр Регіональний центр підвищення кваліфікації»,
кандидат психологічних наук
І. М. Зварич, доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри іноземної філології та перекладу

**ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ /
PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY OF HIGHER
EDUCATION INSTITUTIONS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА/
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	магістр / master
галузь знань	03 Гуманітарні науки / Humanities
спеціальність	035 Філологія / Philology
спеціалізація	Прикладна лінгвістика (лінгводидактика, англійська мова) / Applied linguistics (linguodidactics, the English language)

1. Структура дисципліни та розподіл годин за темами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форма контролю
		Усього годин / кредитів	У тому числі			
			Лекції	практичні, заняття	Самостійн а робота	
Розділ 1. Загальні основи педагогіки вищої школи						
1.	Загальні основи педагогіки і психології вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття	17	2	2	13	О, Т
2.	Історія становлення і розвитку вищої школи й освіти в Україні та зарубіжних країнах	17	2	2	13	О, Т
Розділ 2. Педагогічний процес у вищій школі. Теорія навчання і виховання						
3.	Сутність процесу навчання у вищій школі, його принципи	17	2	2	13	О, Т, ППЗСР
4.	Навчально-пізнавальна діяльність студентів	17	2	2	13	О, КО
5.	Методи і форми навчання у закладі вищої освіти	17	2	2	13	О, КО, ПСВ
6.	Види і сучасні технології навчання у вищій школі	17	2	2	13	О, КО
7.	Організація самостійної роботи студентів і контроль результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів-філологів	17	2	2	13	О, КО
8.	Основні напрями виховання студентської молоді. Методи і форми виховання у вищому закладі освіти	17	2	2	13	О, Т
Розділ 3. Загальні основи психології вищої школи						
9.	Психологія вищої школи як наука: предмет, завдання та мета психологічних досліджень	17	2	2	13	О, КО, Т
10.	Психологія особистості студента. Психологічні особливості студентського віку	17	2	2	13	О, КО, ПСВ
11.	Психологія особистості викладача. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи	17	2	2	13	О, КО, ППЗСР
12.	Психолого-педагогічна майстерність та умови ефективної взаємодії викладача ЗВО	17	2	2	13	О, КО, Т
Екзамен						
	Разом	180/6	24	24	156	

Умовні скорочення: опитування – О; тестування – Т; колективне обговорення проблеми – КО, ППЗСР – письмова перевірка звіту самостійної роботи, ПСВ – перевірка ситуаційної вправи

2. Тематика та зміст лекційних, семінарських занять, самостійної роботи студентів

Результати навчання	Навчальна діяльність ¹	Робочий час студента
<p><i>Знати:</i> теоретико-методологічні основи педагогіки та психології вищої школи; тенденції, особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах; стратегічні завдання та пріоритетні напрями модернізації та реформування національної системи вищої освіти</p> <p><i>Вміти:</i> аналізувати систему вузівського освітнього процесу з позицій того чи іншого методологічного підходу; аналізувати основні нормативні та державні документи про вищу освіту та функціонування закладу вищої освіти</p>	<p>Розділ 1. Загальні основи педагогіки вищої школи Тема 1. Загальні основи педагогіки і психології вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття <i>План лекції 1</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце педагогіки та психології вищої школи в системі педагогічних наук 2. Методологія педагогіки і психології вищої школи у світлі сучасної парадигми науки 3. Категорії педагогіки та психології вищої школи 4. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні 5. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття <p style="text-align: center;">Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати методологічні аспекти педагогіки та психології вищої школи 2. Розкрити поняття про цілісний педагогічний процес. Скласти схему «Компоненти цілісного педагогічного процесу у вищій школі» 3. Розкрити мету, завдання та зміст вищої освіти в Україні. 4. Проаналізувати стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття (обговорення) 5. Підготувати есе на тему «Головне завдання школи – виховання громадян, які підтримують державні інститути і поважають закони держави» <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	2
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризувати місце педагогіки та психології вищої школи в системі педагогічних наук; скласти схему 2. Проаналізуйте Закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту» і виписуйте завдання освіти, які постають перед сучасними вищими навчальними закладами. Проаналізуйте їх 3. Ознайомитися із Законом України «Про вищу освіту» (2014р.); Законом України «Про освіту» (2017р.); 	2

¹ Курсивом виділено інтерактивні методи навчання.

	<p>функції керівника вищого навчального закладі; права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу</p> <p>4. Підготувати комп'ютерну-презентацію на тему: «Методологія педагогіки і психології вищої школи. Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти у сучасній Україні»</p> <p>5. З літературних джерел виписіть 5-6 міркувань про місце і роль педагогічної науки у вихованні підростаючого покоління. Сформулюйте своє ставлення до цих висловів.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	
<p><i>Знати:</i> витоки розвитку вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах; історичний контекст формування та зміст основних педагогічних категорій (освіта, навчання, виховання, розвиток професійна підготовка)</p> <p><i>Вміти:</i> працювати з науково-педагогічними й дидактико-методичними першоджерелами</p>	<p>Тема 2. Історія становлення і розвитку вищої школи й освіти в Україні та зарубіжних країнах <i>План лекції 2</i></p> <p>1. Проблеми сучасного суспільства у галузі освіти. Стан і тенденції розвитку вищої школи</p> <p>2. Витоки й основні віхи становлення освіти й вищої школи в Україні та світі</p> <p>3. Києво-Могилянська академія – визначний освітньо-культурний центр України</p> <p>4. Особливості розвитку вищих навчальних закладів України у ХХ – на початку ХХІ ст., Болонський процес</p> <p>Самостійна робота</p> <p>1. Розкрити педагогічні погляди Григорія Сковороди, К. Д. Ушинського та розвиток педагогіки в Україні</p> <p>2. Педагогічні погляди І. Я. Франка</p> <p>3. Проаналізувати внесок Софії Русової у розвиток української педагогіки</p> <p>4. <i>Написати есе на тему «Хто або що є головним чинником, навколо якого має вибудовуватися вся система життєдіяльності?»</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 7, 8 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p>Практичне заняття</p> <p>1. Підготувати доповідь на тему: «Провідні педагоги та психологи України та їх погляди на підготовку майбутніх фахівців – викладачів іноземної мови»</p> <p>2. Реформування української школи. Новаторські педагогічні ідеї та творчі знахідки на сучасному етапі. Педагогічна спадщина А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського.</p> <p>3. Скласти кросворд на тему «Історія становлення педагогіки і психології як науки»</p> <p>4. Підготувати комп'ютерну-презентацію на тему:</p>	<p>2</p> <p>13</p> <p>2</p>

	<p>«Система вищої освіти за кордоном (країна за вибором студента)»</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 7, 8 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	
<p><i>Знати:</i> провідні положення дидактики вищої школи;</p> <p><i>Вміти:</i> творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін; аналізувати та прогнозувати дидактичні процеси у закладах вищої освіти</p>	<p>Розділ 2. Педагогічний процес у вищій школі. Теорія навчання і виховання</p> <p>Тема 3. Сутність процесу навчання у вищій школі, його принципи</p> <p><i>План лекції 3</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт, предмет і завдання дидактики вищої школи 2. Категорії дидактики вищої школи 3. Специфіка принципів навчання майбутніх фахівців-викладачів іноземної мови 4. Зовнішня і внутрішня структура навчального процесу <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Доберіть, опрацюйте наукову літературу з дидактики і сформулюйте декілька правил реалізації дидактичних принципів (вибір принципів – за бажанням студентів)</i> 2. <i>Складіть тези наукової статті Вікторова В.Г. «Основні критерії та показники якості освіти» // Вища освіта України. – 2006. №1(20). – С. 54-60. Поясніть, які чинники, на Ваш погляд, найбільш суттєво спливають на якість знань студента ЗВО</i> 3. <i>Ознайомтесь зі статтею Шевцова А. «Синергетичні принципи проектування педагогічного процесу як системи» // Вища освіта України. – 2003. - №2. – С. 115-119. Порівняйте класичний підхід у педагогіці до класифікації принципів із пропонуваним автором синергетичним. Як Ви розумієте термін «нелінійне освітнє середовище з резонансним педагогічним впливом?»</i> 4. <i>Проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати уміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням</i> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p>Практичне заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ознайомитися зі змістом Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.), з'ясувати сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу;</i> 2. <i>Проаналізувати типовий навчальний підручник чи</i> 	<p>2</p> <p>13</p> <p>2</p>

	<p>навчальний посібник зі свого фаху й оцінити його зміст з погляду врахування дидактичних вимог</p> <p>3. Проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати уміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням</p> <p>4. Підготувати презентацію «Ринок праці та сучасні вимоги до підготовки фахівця»</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	
<p>Знати: загальну характеристику пізнавальних процесів; структуру навчального процесу у ЗВО; основи організації навчально-виховного процесу та його особливості у закладах вищої освіти України</p> <p>Вміти: практично визначати власні психічні особливості та вміти використовувати особистісні резерви;</p>	<p>Тема 4. Навчально-пізнавальна діяльність студентів <i>План лекції 4</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальна діяльність студентів (учіння) 2. Фактори, що впливають на продуктивність пізнавальної діяльності 3. Взаємозв'язок елементів процесу навчання у ЗВО 4. Структура навчального процесу у ЗВО 5. Завдання освіти, виховання і розвитку особистості студента вищої школи 6. Показники якості навчання у вищій школі <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте структуру діяльності суб'єктів навчального процесу у вищій школі 2. Назвіть основні елементи навчального процесу у ВНЗ. Опишіть структуру процесу навчання з погляду суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і студента 3. У чому полягає сутність спеціалізації навчання у вищій школі 4. Розкрийте шляхи активізації пізнавальної активності здобувачів вищої освіти <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 7, 8, 9 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p>Практичне заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомтесь зі структурою підготовки фахівців (бакалаврів, магістрів-викладачів іноземної мови) у ЗВО, де Ви навчаєтесь. З'ясуйте кількість спеціальностей, спеціалізацій. Порівняйте показники якості навчання на різних спеціальностях. Якщо між ними є суттєва різниця, поясніть причини 2. Поясніть зміст латинського прислів'я: «Вчимося не для школи, а для життя» 3. Складіть тези статті С.Шайко «Національні та загальнолюдські засади реформування сучасної вищої освіти в Україні» // Вища освіта України. – 2005. - №3. – С. 32-39. Аргументуйте своє відношення до основних 	<p>2</p> <p>13</p> <p>2</p>

	<p><i>думок автора</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 7, 8, 9 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	
<p><i>Знати:</i> інноваційні технології, форми організації, методи, засоби навчання, розвитку творчого потенціалу студентів, управління в системі вищої освіти;</p>	<p>Тема 5. Методи і форми навчання у закладі вищої освіти</p> <p><i>План лекції 5</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. 2. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах. 3. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять 4. Педагогічна і виробнича практика студентів. 5. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності 6. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів 7. Нові моделі організації навчального процесу в національній вищій школі 	2
<p><i>Вміти:</i> вибирати та застосовувати найбільш продуктивні технології, методи, прийоми та форми навчання; розробляти плани проведення навчальних занять різних форм; складати конспекти навчального заняття з використанням педагогічних технологій та знати структуру сучасного заняття у ЗВО</p>	<p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складіть схему "Структура процесу навчання". 2. Скласти кросворд за змістом питання «Класифікація самостійної роботи студентів» (робота у мікрогрупах). 3. Заповнити таблицю «Прийоми організації самостійної роботи студентів в аудиторних та позааудиторних умовах». 4. Проаналізувати взаємозв'язок аудиторної та самостійної роботи студентів 5. Які методи, на Вашу думку, найбільш ефективні у викладанні предметів Вашого фаху? <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p>Практичне заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти план проведення лекційного, практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення 2. Підготувати методичні рекомендації до практичних занять професійно-орієнтованої дисципліни 3. Дослідіть, які методи навчання воліють використовувати у своїй практичній діяльності: а) викладачі гуманітарних предметів у порівнянні з викладачами маркетинго-математичних предметів та вашої спеціальності; б) початківці викладачі в порівнянні 	13
		2

	<p>з викладачами, що мають високий рівень педагогічної майстерності</p> <p>4. Які сучасні методи і прийоми практикуються в досвіді педагогів вищої школи КНТЕУ?</p> <p>5. Організувати проведення в академічній групі інтерактивного заходу з елементами тренінгу «Формування психолого - педагогічної готовності студентів до здійснення самостійної роботи»</p> <p>6. Проаналізувати внесок кожного у проведення заходу, визначити його цінність щодо підвищення готовності до здійснення самостійної роботи (рефлексія).</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	
<p>Знати: основи педагогічних технологій - поняття, класифікації, концептуальні ідеї, цільові орієнтації, особливості змісту; основні педагогічні технології, особливості їх використання; систему знань і уявлень про закони, принципи й методи виховання й навчання у ЗВО;</p> <p><i>Вміти:</i> доцільно використовувати педагогічні технології в конкретній ситуації навчання й виховання; застосувати базові психолого-педагогічні знання щодо пошуку раціональних технологічних форм і методів навчання та уміння поєднати</p>	<p>Тема 6. Види і сучасні технології навчання у вищій школі</p> <p><i>План лекції 6</i></p> <p>1. Зміст та структура освітньої технології</p> <p>2. «Традиційне» та «інноваційне» навчання: порівняльний аналіз</p> <p>3. Дидактичні можливості нових інформаційних технологій</p> <p>4. Критерії ефективності технологій навчання</p> <p>5. Класифікація педагогічних технологій. (Модульно-рейтингова технологія навчання; Технологія проблемного навчання; Ігрові технології та їх характеристика; Новітні освітні технології)</p> <p>Самостійна робота</p> <p>1. Розробіть 3 варіанти ігрових ситуацій для конкретно обраної теми</p> <p>2. Проаналізуйте навчальні заняття, які запам'яталися. Чому саме ці заняття, а не інші? Вам було цікаво? Ви брали активну участь у процесі навчання на занятті? Пізнали щось незвичайне? Чогось досягли? Щось для себе відкрили?</p> <p>3. Розробіть 3 варіанти творчих ситуацій для конкретно обраної теми, використовуючи елементи розвиваючого навчання</p> <p>4. Поясніть процес формування вмінь визначення особливостей міні-модуля; навчального модуля; технологічного модуля; цільового модуля; процесуального модуля; результативного модуля; тестового модуля; графічного модуля</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 7, 8 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	<p>2</p> <p>13</p>

<p>діяльності (планування, контроль, управління групою тощо)</p>	<p>5. Діяльність психологічної служби системі освіти. Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>1. Стратегічний план розвитку психології освіти в Україні. 2. Напрями психологічної діяльності закладах освіти. 3. Назвати предмет, мету та завдання психологічної допомоги в системі вищої освіти. 4. Розкрити структуру психологічної служби в освітніх закладах України</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	2
<p><i>Знати:</i> психологічні особливості, кризи та суперечності студентського віку; - особливості професіоналізації особистості студента</p> <p><i>Вміти:</i> давати характеристику вікових періодів студента, визначати психологічні явища студентської групи</p>	<p style="text-align: center;">Тема 10. Психологія особистості студента. Психологічні особливості студентського віку <i>План лекції 10</i></p> <p>1. Загальна характеристика студентів ЗВО 2. Класифікація (типологія) студентів 3. Адаптація студентів у ЗВО 4. Права та обов'язки осіб, які навчаються у ЗВО</p> <p style="text-align: center;">Самостійна робота</p> <p>1. Чому студент – об'єкт і суб'єкт педагогічної діяльності? 2. Визначте продукти діяльності студента? 3. Охарактеризуйте можливі типажі студентів за різними ознаками (структурні особливості особистості, ставлення до навчання, наукова і громадська активність, розвиток особистості студента на різних курсах тощо). 4. Охарактеризуйте труднощі, з якими стикаються молоді люди після вступу до ЗВО (дидактичні, соціально-психологічні, професійні).</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p>1. Визначте основні характеристики та новоутворення студентського віку 2. Схематично зобразіть суперечливості та кризи студентського віку 3. Яким чином враховуються типологічні особливості студентів у навчальному процесі ЗВО 4. Використовуючи психологічну літературу, складіть соціально-психологічний портрет сучасного студента</p>	2 13 2

	<p>5. Підготуйте психодіагностичну методичку на дослідження інтелекту і креативності та по 1 вправі на розвиток цих властивостей</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 6-9 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	
<p>Знати: педагогічні уміння діяльності викладача вищої школи; особливості діяльності педагога вищої школи;</p> <p>Вміти: формулювати уявлення про психологію управління та імідж сучасного викладача;</p>	<p>Тема 11. Психологія особистості викладача. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи <i>План лекції 11</i></p> <p>1. Педагогічні та науково-педагогічні працівники: основні посади і функції 2. Особливості діяльності викладача ЗВО 3. Вимоги до особистості викладача ЗВО 4. Педагогічна культура викладача ЗВО 5. Комунікативна культура викладача 6. Права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників</p> <p>Самостійна робота</p> <p>1. Вимоги до викладача як до науково-педагогічного працівника ЗВО як до викладача студента 2. Типологія викладачів: ціннісний тип, гедоністи, реалісти, творчі 3. <i>Останнім часом більшість викладачів основних навчальних дисциплін стикаються з такими проблемами: постійне зростання обсягу інформації в навчальних курсах і скорочення відведених на дисципліну навчальних годин; збільшення динаміки розвитку досліджуваних галузей, необхідність у постійному оновленні та зміні навчальних курсів, що вимагає великої роботи, необхідність у все більш частому підвищенні кваліфікації, вивченні нових освітніх методик і прийомів. Які здібності викладача сприяють вирішенню цих завдань?</i> 4. <i>Скласти психологічний портрет педагога будь-якої навчальної дисципліни.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 8, 9, 10, 11 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p>Практичне заняття:</p> <p>1. <i>Перерахуйте ключові кваліфікації викладача сучасного вузу</i> 2. <i>Розкрийте змістовно-функціональні компоненти діяльності викладача ЗВО: пізнавальна, проектувальна, конструктивна, організаторсько-практична, комунікативна, діагностична, естетичний компонент (імідж викладача, його самопрезентація), рефлексивний</i></p>	<p>2</p> <p>13</p> <p>2</p>

	<p>компонент (самопізнання, самооцінка, самоконтроль професійної діяльності, її саморегуляція.)</p> <p>3. На основі спостереження за педагогічною діяльністю найкращого, на Вашу думку, викладача вашої кафедри, факультету (університету), визначте особливості його індивідуальності та педагогічної майстерності, які сприятливо впливали на професійне навчання студентів вашої спеціальності. Заповнити таблицю професійних і особистісних якостей викладача вищої школи</p> <table border="1" data-bbox="448 551 1334 674"> <tr> <td data-bbox="448 551 491 629"></td> <td data-bbox="491 551 1198 629">Професійні та особистісні якості викладача ЗВО з вашої спеціальності</td> <td data-bbox="1198 551 1334 629">Оцінка</td> </tr> <tr> <td data-bbox="448 629 491 674"></td> <td data-bbox="491 629 1198 674"></td> <td data-bbox="1198 629 1334 674"></td> </tr> </table> <p>4. Складіть психограму викладача ЗВО з вашої спеціальності</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 8, 9, 10, 11 Інтернет – ресурси: 12-15</p>		Професійні та особистісні якості викладача ЗВО з вашої спеціальності	Оцінка				
	Професійні та особистісні якості викладача ЗВО з вашої спеціальності	Оцінка						
<p><i>Знати:</i> структуру педагогічної майстерності викладача вищої школи; основи взаємодії та взаєморозуміння в контексті професійного спілкування викладача;</p> <p><i>Вміти:</i> підвищувати рівень педагогічної майстерності, застосовувати продуктивні заходи щодо запобігання професійному вигоранню; аналізувати наслідки різних стратегій взаємодії викладача із студентом та обрати оптимальну</p>	<p>Тема 12. Психолого-педагогічна майстерність та умови ефективної взаємодії викладача ВНЗ</p> <p><i>План лекції 12</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Педагогічна діяльність та її психологічна характеристика. Функціональні компоненти професійно-педагогічної діяльності викладача. Характеристика основних напрямів та стилів діяльності викладача ЗВО. Творчі аспекти діяльності викладача. Сутність та компоненти педагогічного професіоналізму. Професійна стійкість викладача вузу та її компоненти. Професійно-педагогічна майстерність вузівського викладача. Педагогічна техніка в структурі професійно-педагогічної майстерності викладача. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> У чому специфіка науково-педагогічної діяльності викладача ВНЗ порівняно з педагогічною діяльністю шкільного вчителя? Які психологічні умови успіху в професійній діяльності викладача вищої школи? Яке значення в цьому має саморегуляція викладача? Які якості особистості викладача з вашої спеціальності, які характеризують його як професіонала? Як мотивувати педагогічну діяльність викладача вищої школи? Опишіть моделі негативної комунікативної 	<p>2</p> <p>13</p>						

<p>стратегію взаємодії;</p>	<p>взаємодії (Т.Туркот): «Монблан», «Китайська стіна», «Локатор», «Тетерів», «Гамлет», «Робот», «Я - сам» («Квочка»)</p> <p>5. Проаналізувати за вибором одну із запропонованих або власних педагогічних ситуацій у педагогічній взаємодії «викладач-викладач», «викладач-студент», «викладач-адміністрація» тощо відповідно до алгоритму аналізу ситуацій</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 10, 11 Інтернет – ресурси: 12-15</p> <p>Практичне заняття</p> <p>1. Складіть перелік технік викладача з вашої спеціальності, які забезпечують майстерність організації педагогічної взаємодії</p> <p>2. На основі результатів самопостереження, самоаналізу і з використанням результатів роботи із психодіагностичними методиками і тестами, передбаченими практичними заняттями курсу визначити, якого рівня розвитку досягли професійно значущі якості вашої особистості. Окресліть шляхи і способи їх удосконалення</p> <p>3. Підготуйте презентацію на тему: викладач ЗВО як організатор освітнього процесу; педагогічна майстерність викладача ЗВО та шляхи її формування; спілкування як компонент професійної діяльності викладача; структура педагогічної діяльності викладача; синдром «професійного згорання» викладача; педагогічні умови професійної адаптації викладача ЗВО</p> <p>4. Скласти опорну таблицю «Стилі взаємодії у конфлікті» за матеріалами однойменної презентації в якій охарактеризувати п'ять основних стилів поведінки при конфлікті та навести приклади педагогічних ситуацій до кожного стилю та запропонувати шляхи їх вирішення</p> <p>5. Підготувати відео-матеріали до педагогічних ситуацій, що ілюструють різні прийоми педагогічної взаємодії</p> <p>6. Підготувати портфоліо — імідж-презентацію (презентацію власної педагогічної діяльності)</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5 Додатковий: 10, 11 Інтернет – ресурси: 12-15</p>	<p>2</p>
	<p>ВСЬОГО</p>	<p>180</p>

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. – Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. – 534 с.
2. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. / Л. В. Барановська. – К. : НАУ, 2015. – 240 с.
3. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкина, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. – Харків : НФаУ, 2019. – 248 с.
4. Подоляк, Л. Г. Психологія вищої школи [Текст] [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – вид. 3-тє, випр. і допов. – Київ : Каравела, 2011. – 359 с.
5. Туркот, Т. І. Педагогіка вищої школи [Текст] [Текст] : навч. посіб. для студ.вищ. навч. закл. / Т. І. Туркот. – Київ : Кондор, 2011. – 626 с.

Додатковий:

6. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
7. Ортинський, В. Л. Педагогіка вищої школи [Текст] [Текст] : навч. посіб. для студ.вищ. навч. закл. / В. Л. Ортинський. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 472с.
8. Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 466 с.
9. Психологія вищої школи [Текст] [Текст] : програма та робоча програма / авт. М.С. Корольчук, Л.Ф. Вербицька; КНТЕУ, Каф. психології. – 782/11 [замовл.]. – Київ : КНТЕУ, 2011. – 42 с.
10. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. – Харків : ХНПУ, 2021. – 90 с.
11. Семиченко В.А. Плекаємо педагогічну майстерність: [навчальний посібник] / В.А.Семиченко, О.С.Снісаренко, О.В.Брюховецька, А.Ш.Кудусова. - Вінниця: Планер, 2010. - 674с

Інтернет – ресурси:

12. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2010. – 200 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: 9. http://pidruchniki.ws/16170701/pedagogika/vstup_do_pedagogichnoyi_profesiyi_-_meshko_gm
13. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2011. --628 с . . [Електронний ресурс] – Режим доступу: 22. http://pidruchniki.ws/13680808/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti

14. Філоненко М. Психологія спілкування: Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-163.html>
http://infopedagog.blogspot.com/2009/01/blog-post_143.html педагогіка ВШ

* курсивом виділено джерела, які наявні в бібліотеці КНТЕУ